No. 146. 1835.

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 21 en 22 Junij.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

— De belgische *Moniteur* houdt een besluit van den 17den dezer, waarbij de wegevende Kamers tegen den 4den Augustus eerstkomende worden byeengeroepen.

— Gisteren is gestaan in het Cirque-Olympique van de gezelschapdans *Equilibres*, hetwelk met daarschouwers uitgevoerd was, eenvoudig een gedeelte van het houtwerk der verschillende perken, die elkander overeen, door welke de ... Dit is terstond ... hadden men van den eersten schik bekomen was, nachtig ... voortgezet.

— Te Antwerpen waren heden (19 *Junij*) genoteerd: Belg. 100½; O. Metall. 102; Sp., *Guebhard* 44; Pernet. 42¼, Cortes, te l. 31¼; Uitgest. 16⅛; Nap. 91; Greir. 92¼; Rom. L. 99¼; Id. te Antw. 97; Brab. 84.

EERSTE KAMER.

Zitting van den 17den Junij.

In den Moniteur leest men heden morgen:

Daar het voornemen des Koenings is aan Fransche ingezetenen, die zulks mogten verlangen autorisatie te verleenen, om bij H. M. de koningin van Spanje in dienst te treden, zonder het Fransch burgerregt te verliezen, moeten de verzoekschriften tot dat einde ingevolge art. 21 van het Burgerlijk Wetboek, aan het ministerie van justitie worden gerigt.

Overigens melden de ministeriele bladen omtrent de Spaansche aangelegenheden niets belangrijks. Men zegt dat de admiraal *de Rigny*, die voor een paar dagen naar Toulon vertrokken is, in last zoude hebben de uitrusting van een eskader met de meeste spoed voort te zetten, en wellig in persoon daarover het bevel te voeren.

— Volgens berigten van het ministerie van buitenlandsche zaken, van den 13den dezer, is de Engelsche gezant, de heer *Villiers*, te Madrid aangekomen, en door den heer *Zea Bermudez* ontvangen geworden. De Engelsche gezant zoude, volgens de *Gaceta* van Madrid, aldaar de beste verzekeringen van de gezindheden der regering ten opzigte van Engeland hebben gegeven, en de revolutionaire partij, die in opstand is, beschuldigd hebben van Fransch geweld te gebruiken, om de nationale wil te verstikken. Dit zoude, volgens de *Gaceta*, de reden zijn, waarom Engeland geen stappen zoude weigeren, om de rust in Spanje te herstellen.

— De jongste berigten van de grenzen vermelden, dat Pamplona, Vitoria en Bilbao, behalven door de Karlisten zijn geblokkeerd, en de desertie bij de troepen der koningin dagelijks toeneemt. Voor weinige dagen is een detachement manschappen, tot de bezetting van Pampelona behorende, dat zich te Villaba bevond, met den luitenant-kolonel, die het zelve aanvoerde, en met wapenen en bagagie, geheel tot den vijand overgegaan.

— Het koninklijk gezin heeft zich voor eenigen tijd naar het slot van Neuilly begeven.

— In de kamer der Pairs is heden het budget van ontvangsten en uitgaven ter tafel gebragt.

— Het verhoor der beklaagden, wegens den opstand van April, werd gisteren en heden bij het Hof der Pairs voortgezet. Zekere *Carrier*, die in den beginne weigerde de vragen van den voorzitter te beantwoorden, zoolang zijne medebeschuldigden niet tegenwoordig waren, is later daartoe teruggekomen, toen hem, zekere *Picot* als getuige werd tegengovergesteld. Het gelukte den advokaat *Taboza*, zoo dood de werklieden van een aantal ingezetenen van Lyon, als door de in het proces erkende daadzaken, te bewijzen, dat deze persoon bij den opstand van de voorstad *La Croix Rousse* eene groote rol had gespeeld, zich als een zendeling der republikeinsche genootschappen in de hoofdstad had voorgedaan, en door het verspreiden van proclamatien en andere middelen de werklieden tot het opnemen der wapenen had aangezet. Het blijkt tevens uit zijne eigene verklaringen dat deze getuige insgelijks de handlanger der politie was, afgezonden, om de opstandelingen te bespieden, en men kwam alzoo tot het voor de verdediging gunstig resultaat, dat er van gouvernementswege tot dat einde personen waren gebruikt, die hetzij op hooger last, hetzij uit eigene beweging den opstand veeleer hadden aangemoedigd, dan bedwongen. — Het publiek ministerie heeft zich door deze uitdrukking niet weinig verlegen gevonden.

In de zitting van heden, waren zeventien der beklaagden tegenwoordig; derzelve heeft tot geen verdere opmerkingen aanleiding gegeven, dan dat drie dezer beschuldigden, die in vorige debatten niet hebben tegenwoordig, verklaarden, dat men hen met geweld naar de geregtszaal had gevoerd en zij mitsdien elk antwoord zouden weigeren, tot men de personen, op wien hunne keuze was gevallen, als verdedigers zouden toelaten. Te vergeefs heeft de voorzitter hen vermaand van dit stuk van zich te komen, en zijn daarop de getuigen verhoord, die tot dagvaard hare waren gedagvaard.

— Heden 17 *Junij* waren de fondsen genoteerd: 5 Cent. 100⅝; 5 pCt. Hope 98,40; op tijd 98,50; 4p. *Cautionnement* 97; 5 pCt. 41¼; 3 pCt. 29¼; Certs 39; 4e Coup. 16¼; Uitgest. 17¼.

NEDERLAND.

's Hage, den 20sten Junij.

— Z. M. de Koning is gisteren morgen ten half zeven uren uit Scheveningen naar het Loo teruggekeerd, alwaar, naar men vernomt, H. K. H. de prinses *Albert* van Pruisen verwacht wordt, welke den 14den dezer van Berlijn naar hetwaarts afgereisd is.

— Deser dagen heeft Z. M. bij wijziging van het koninklijk besluit van 16 Julij 1825, No. 192, aan de chefs der korpsen zware kavalerie en aan de depots-kommandanten de bevoegdheid toegekend tot het aanstellen van rekruten en tot aangaan van reengagementen.

— Met den eersten der volgende maand zullen onder het gezag der thans overgaan de beambten zoowel als het verdere administratief beheer der bebouwing, bebaking en verkooping, welke tot heden afzonderlijk, hetzij onder steden, autoriteiten of bijzondere personen, hebben geressorteerd.

— Bij eene aanschrijving is aan de respective gouverneurs te kennen gegeven, dat vreemde bomen onder de twintig vierkante palmen gedoogd, alsook ook in bouwordingen verband met andere staande, en dus steeds geboomde volgens de wet tot de belanghare behoorende, niet gekapt worden.

— Eervol ontslag is verleend aan Mr. *J. N. van Puttkamer*, als lid van het collegie van regenten over het theologisch proveniershuis te Bergen op Zoom; en is tot magazijnmeester der marine te Helder benoemd, de heer *J. Blankenstein*.

— Den 12den junij was de Nederlandsche oorlogsbrik *Pommer*, kapitein *Boeting*, van Texel komende, voorbij Koppenhagen gestreefd, koers zettende naar Petersburg.

— Uit Assen schrijft men van 13den Junij: Dezen zomer zijn in het gehucht Uffelt (provincie Drenthe), door de heeren ... opgedolven de beenderen van koeheesten, welke ten tijde der ... pestziekte, voor een groote zestig jaren, met de huid in den grond zijn gelegd. Deze lieden waren door navragen te weten gekomen, waaromtrent die koeheesten begraven waren. Het gros van deze dieren nog aanwezig was, waren de beenderen, hoornen en de *meststoffen*, huid, haar en ingewanden, waren verteerd. De hoornen waren nog gaaf, en de meststoffen zoo als men die bij het opensen van gelagte dieren aantreft.

— In de eerste dagen dezer maand hebben in Groot-Brittannie geduchte onweders geheerscht, die hier en daar menschen en vee gedood, en door hagelslag groote schade aan de te veld staande gewassen hebben veroorzaakt. Zoo werd den 4den dezer onder Combridge de zoon eens landbouwers, die voor het onweder de wijk had genomen onder eenen boom, gedood. Op den 10den sloeg de bliksem te Sheffield in een groot logement en verwoestte het genoegzaam van onder tot boven; al de gasbuizen werden door de hitte gesmolten. De hagel lag zes duim hoog over de velden. In dezelfde avond van 6 junij werden in eene weide niet ver van Dublin meer minder dan 42 stuks hoornvee door den bliksem gedood, enz.

— Te Havre is den 8sten junij het ter walvischvangst bestemde schip *George* van stapel gelopen, zijnde het 42ste schip dat te dit zelfde einde in die stad wordt gebouwd.

— Uit Kopenhagen wordt gemeld, dat de Koning ingezelschap van Prinses *Wilhelmine*, in den nacht van 10 junij met de stoomboot naar Skeegwijk is op reis gegaan, welk plaatsje van den volgenden dag te Jonsenlund was aangekomen.

Den 6den Mei heeft te Odder Sogn in de probstij Hadersleben in Denemarken, eene geheel buitengewone plegtigheid plaats gehad. Een achtenswaardig echtpaar, *Anders Petersen* en *Mette Anders*,

heeft zijne juwelen-bruiloft, of den 75sten verjaardag van hunne echtverbintenis gevierd. De man is 98, de vrouw 90 jaar oud. Beide zijn gezond en welgemoed.

— Den 31sten Mei, de dag op welken voor ruim vijf-en-twintig jaren, een hevig gevecht voor en in Straalsund aan de stadspoort, de derneming van den pruissischen majoor *Schill* een bloedig einde maakte, in, tot plaatse in de stad waar de dappere majoor door het vijandelijk lood doodelijk getroffen van het paard stortte, met desselfs naam en den dag zijns doods gegraveerd, gedenkteeken gelegd, en die plaats daardoor der vergetelheid

Aan de gemeentelijke besturen is eenigen tijd geleden, van wege het hoofdbestuur te kennen gegeven, dat bij een [illegible] decreet, van 11 Julij 1812 (*bulletin des lois no 446*) in dien zin bepaald is, dat alle hier te lande, voor den 1sten Januarij 1812, opgemaakte onderhandsche akten, aan de bepalingen der wet van 22 frimaire, 7de jaar, onderworpen zouden zijn, indien dezelve niet, binnen den daarbij gestelden termijn van drie maanden, gratis werden geregistreerd, maar met wijziging, in zooverre, van art. 70, § 3, n. 6 der evengemelde wet van 22 frimaire, 7de jaar, volgens hetwelk van de registratie vrij zijn alle onderhandsche akten, welke, vóórdat de invoering van de registratie hier te lande eene zekere dagteekening hadden erlangd. Bij de uitvoering echter van dit decreet schijnt er, zelfs onder de ambtenaren van de registratie, onzekerheid omtrent het regt verstand van hetzelve te hebben bestaan, ten gevolge waarvan, ten aanzien van vele stukken, is verzuimd gebruik te maken van de bevoegdheid om dezelve gratis te laten registreren; zoodat als nu, naar aanleiding van art. 9 der wet van 16 Junij 1832 alle zoodanige stukken op straffe van boete, niet meer in eene notariele akte kunnen vermeld worden, zonder, tegen betaling der gewone regten, tevens te worden geregistreerd, zelfs al hadden dezelve reeds eene zekere dagteekening vertrogen voor den 1sten Januarij 1812, en al ware daarvan de [illegible] aan den lande verschuldigde belasting voldaan. Bij rescript van 12 Mei 1835, heeft Z. M., ten einde de eenigzins harde toepassing van het bedoelde decreet te verzachten, toegestaan, dat als vrij van de registratie zullen worden aangemerkt zoodanige stukken als de hiervoren omschrevene, welke, of op grond van welke, latere akten, voor 1 Januarij 1812, zijn overgeschreven of vermeld in openbare of authentieke registers of in openbare akten, vonnissen en arresten zijn aangehaald, waardoor dezelve, ofschoon onderhands verleden, echter eene soort van authenticiteit hebben verkregen; terwijl de onderhandsche stukken, welke niet de bedoelde authenticiteit hebben erlangd, maar ten aanzien van welke zal worden aangetoond, dat dezelve in der tijd op het proportionneel zegel, volgens de ordonnantie van het jaar 1805 zijn geschreven, of dat daarvoor de belasting van den vastgestelden penning is betaald, niet op nieuw aan het proportionneel regt van registratie onderhevig zullen zijn, maar tegen het vast regt van 2 centen in hoofdsom zullen geregistreerd worden, wanneer men van dezelve gebruik of melding wil maken in regten of in authentieke akten.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Junij.

De nieuwe gevolmagtigde der bondsvergadering Majesteit Z. K. H. Prins *Willem* van Pruissen, is den 15den onder het losschen van het geschut alhier aangekomen.

— De opvolger van den laatstelijk te Frankfort overleden russischen gezant bij de bondsvergadering, vrijheer *von Anstett*, wordt genoemd de baron *von Oubril*, russisch gezant te Madrid, die na het overlijden van Koning *Ferdinand* naar Petersburg is teruggekeerd.

— De Munchener bladen bevestigen dat Z. D. de hertog *Maximiliaan* van Leuchtenberg eene reis naar Zweden zal ondernemen; hij zou zich te Lubek inschepen en wordt in September terug verwacht.

— De uitslag van de Badensche steminge van den 12den junij is geenszins onstemmig geweest. De afgevaardigde *Winter* droeg namelijk aan in de zitting van den eersten aangekondigde voorstel, hetwelk door den minister *Winter* werd daarop geantwoord, hetgeen tot eene heftige twistspraak leidde, waarbij de hevige taal van het blijd *Fecht*, tegen den afwezenden finantie-minister gericht, bijzonder gelukkig was, en de reeds bestaande kloof tusschen de Kamer zeide begeerig nog grooter te maken.

In de zitting der Badensche Eerste Kamer van den 16den dezer heeft de vrijheer *von Göler* de meening wedersproken, dat de meeste adelijke grondeigenaars tegen het tolverbond zijn voorgenomen.

Volgens de verzekering van sommige dagbladen zouden de maatregelen, door verschillende Zuidduitsche Staten tegen Zwitserland genomen, volhard worden opgeblevèn.

— In een zuid Duitsch dagblad leest men het volgende:

» Men herinnert zich dat de diplomatieke onderhandelingen, welke tijdens de bijeenkomst der monarchen van Oostenrijk, Pruissen en Rusland te Schwedt en Munchen-Graetz gevoerd werden, de openbaarmaking van eene tusschen hen gesloten overeenkomst tegelijk met [illegible] Poolsche [illegible] ten gevolge hebben. Gevenchten echter zijn er destijds ongetwijfeld ook andere afspraken gemaakt over eigenaardige staatkundige betrekkingen van Europa gemaakt en in den vorm van diplomatische stukken nedergeschreven, ofschoonen ook daaromtrent niets officieel bekend is geworden.

Maar nu, gedurende het verloop van [illegible] tijd, de betrekkingen eene meer bepaalde rigting genomen hebben, en met name het viervoudig verbond (van Engeland, Frankrijk, Spanje en Portugal) zich meer en meer ontwikkeld heeft en thans naar buitengewone toepassing moet erlangen, welke de aandacht der overige Mogendheden van Europa in hooge mate tot zich trekt, zoo vermoedt men niet zonder grond, dat ten gevolge van de aanstaande bijeenkomst der vermelde monarchen, eene diplomatieke akte zal verschijnen, met oogmerk om in de staatkundige vraagstukken een tegenwigt tusschen dat verbond daar te stellen. Hierbij zullen intusschen aan zulk een verdrag niet enkel Oostenrijk, Pruissen en Rusland deel nemen, maar ook alle overige Europesche Staten, die op het Monarchaal beginsel gegrondvest zijn, en dus ook het Duitsche Bondgenootschap. ..."

— In een schrijven uit het Pruissische van den 10den junij, in de *Augsburgsche Zeitung* voorkomende, wordt naar aanleiding van uit Londen te Berlijn ontvangen berigten vermeld, dat zoodra lord *Palmerston* kennis had bekomen van het eerst te Madrid door den heer *Martinez de la Rosa* voorgestelde verbond, om de Franschen bij wijze van medewerking de vaste plaatsen [illegible] lijk Spanje te laten bezetten, bij zich regtstreeks daartegen verklaard had, en hierop, indien het zoover gekomen was dat de zaak der Koningin zonder vreemde hulp te grunde ging, gezien zou hebben dat een fransch leger met het spaansche gemeend en onder de leiding van fransche generaals aan den opstand een einde gemaakt werd. Aan den anderen kant schijnt het lord *Palmerston* thans een niet minder sterker afkeer tegen elke regtstreeksche inschenkomst van vreemde magt aan den dag gelegd hebben, van hij vreesde volgens het fransch kabinet zocht over te halen zich [illegible] spaansche aangelegenheden te mengen, door zijne wankelmoedigheid zoo het thans moeijelijk voorwis te zeggen is, wat hij nu in het bijzonder zoude willen. In België hield men zich overtuigd dat te Londen de intenmentie [illegible] afgelegen worden, en dat *Ladewijk Philips* de beslissing der voor den juist-troon zoo gewigtige vraag niet aan het engelsch kabinet zou hebben overgelaten, indien hij de zekerheid niet gehad had, dat men ze ook daar niet anders beschouwen. Dusdanig was de te Berlijn heerschende meening, die echter [illegible] op valsche gronden konden berusten, gedachtig aan de expeditie [illegible] men ook sprak dat de Franschen België niet bezetten zouden, omdat de Engelsche ministers er tegen waren en *Ladewijk Philips* met hen eenstemmig dacht, en desniettemin trokken de Franschen in België en namen Antwerpen, zonder dat er misverstand tusschen het Engelsch kabinet en den koning plaats greep.

— Uit Rome schrijft men van den 6den junij, dat de berigten uit Spanje over de vorderingen van don *Carlos* aldaar hier weinig vreugde onder zijne aanhangers hadden verwekt, en deze reeds het naderend einde van de regering der Koningin voorspelden. — De Roma was uit Napels aangekomen de Spaansche Infant don *Sebastiaan* met zijne gemalin, dezelve hadden bij den Paus een bezoek afgelegd. — De kardinaal-priester *Pacca* [illegible] den 3den in 71jarigen ouderdom overleden. De Vesuvius [illegible] door nieuwe, van tijd tot tijd herhaalde uitwerpingen van asch en stenen, deze op hadden groote uitbarsting aan te kondigen. Men meldde ook eenige ligte schokken van aardbeving in het zuiden van Italie hebben bespeurd.

— Op den 11den hebben de burgers van Wenen in hunnen [illegible] daartoe bepaalde keizerlijke hof-commissarissen den plegtigen huldigingseed aan den Keizer afgelegd. De gansche stad was door in beweging. Zoo [illegible] de Keizer op, van deel van den dolsteen den 10den September, om reis naar Töplitz aan te vaarden.

— De Oostenrijksche *Beobachter* deelt berigten uit Konstantinopel van den 27sten Mei mede. Volgens de jongste berigten uit Klein-Azie was het hoofdkwartier des legers van Taurus te Merdin verplaatst geworden; men gelooide dat het van daar naar Diarbekir zou worden verlegd en *Reschid-Mohamed* pacha, aldaar schoon te zullen verblijven, aan zijne ondergeschikten overlatende de nog bedreigende opstanden, die zijne tegenwoordigheid niet vorderden, te onderdrukken. Men had met deze gewesten voorts geboden uitgeworpen voor, vanwaar men na herstelling der rust terugkeerde, de hand zou slaan. Het betreft niet minder dan het aanleggen van straat-

wegen en kanalen, voor de ontginning van mijnen en verbetering van landbouw en nijverheid. Het was te hopen dat de Omstandigheden den Sultan in deze zijne gewigtige ontwerpen begunstigen zouden en die gewesten alzoo een eersten stap op den weg der beschaving deden. — Te Ramelien, wordt verder in deze berigten gemeld, hebben voortdurend onlusten plaats. Eenige roovers waren onlangs in den omtrek van den Olimpus gevangen gemaakt en door hen naar Konstantinopel opgezonden; men sprak ook van zeker gevangen van den berugten *Tefil-Busi* in Albania.

— Handelsberigten dagtekt, te Triest den 8sten ontvangen, bevestigen den bloedigen strijd in Scutari voorgevallen, doch geven een geheel anderen uitslag dan eerst vermoed was op. De troepen hadden integendeel op de inwoners gezegevierd en na de zege eene schrikkelijke slagt genomen; zoodat er op eene ongehoorde wijs was gemoord en geplunderd. Als een offer hunner woede was onder anderen de katholijke bisschop van Scutari gevallen. Alle ingezetenen die tot de Montenegrijnen waren gevlugt zouden door deze zijn uitgeleverd geworden. Men hoopte nog op de bescherming van Oostenrijk, die zich steeds de christelijke bevolking van Scutari had aangetrokken.

Volgens berigten uit Corfu van den 23sten Mei had de Turksche vloot den 15den te voren de Albaneesche kust weder verlaten om aldaar hare laatste bestemming, Tripoli, voort te zetten.

[illegible] tot den 20sten Mei, overvloed ontving [illegible] staande klimmende warmte de gebeurtenissen van den laten tijd te gemoet zag. Schoon de [illegible] gelijktijdig met de meerderjarigheid plaats zou hebben, zal [illegible] dezen dezelve niet minder plegtig en met algemeene [illegible]. Intusschen had het bekend te worden na den 1sten Julij was nog niets met zekerheid bekend, doch beweerde men, sedert de aankomst van den Beijerschen gezant *Jenison*, dat de [illegible] aanvanging en de heer *von Kobell* nog voorwaarts in Griekenland zouden blijven; en scheen het zeker, dat de generaal *Heydeck* met de overige Beijeren die met hem Griekenland verlaten, den 12den Julij met de stoomboot van Patras naar Ancona zouden afvaren en in 't begin van Julij te Munchen zijn.

— Te Weenen waren den 11den Julij genoteerd: Metall. 101 ¼. 4 pCt. Metall. 97 ¼; Bankactien 1330.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Op de thans te *Hamburg* geopende tentoonstelling van voortbrengselen van Schilder-kunst merkt men onder een voortreffelijk landschap met vee van den Hollandschen schilder Zacharias Termeulen, gelijk mede een landschap, [illegible] bekoorlijkheid van Schelfhout, [illegible] Hollandsche meesters op. Ook [illegible] de Duitschers niet onderscheiding gehouden, [illegible] Dahlmann en Dahlgren te *Dordrecht*, van Couzy en Schotsman te *Amsterdam*. — Te *Weenen* is thans insgelijks eene kunst-tentoonstelling geopend. Ook hier vindt men weinige groote historiestukken, gelijk die dan ook doorgaans niet zoo gemakkelijk te vinden zijn. Vijf groote landschappen, zijnde gezigten uit de omstreken van *Mariagrätz*, zijn op last van Keizer Frans door Ender geschilderd, om tot een geschenk voor Keizer Nikolaas te dienen, ter herinnering aan de bijeenkomst dier Monarchen, welke in 't verleden jaar aldaar heeft plaats gehad. — De Fransche Romanschrijver Balzac bevindt zich thans te *Weenen*. Hij heeft de slagvelden van *Aspern* en *Wagram* bezocht, om een uitvoerig Roman te vervaardigen, welke zijn voorlezen 1812 den voortgang moet bevorderen. — Men schrijft uit *Dusseldorp*, dat hoewel de opgevatte hoop om het Konst-Museum dier stad uit *Beijeren* terug te bekomen, nader verdwenen is, de smaak voor de kunsten aldaar zeer aangewakkerd is, en de Konst-Academie dier stad thans 300 kweekelingen telt, waaronder ook eenige uit *Parijs*. De Schilder Schadow, zoon van den beroemden Berlijnschen Beeldhouwer van dien naam, heeft het bestuur over dezelve.

Engeland. — Ook nog aan het volgende berigt over de Hallejsche komeet, zoolang in de *Royal Institution* te *Londen* door Dr. Lardner gegeven, plaatsen wij eene plaats in. Men kan het als vrij zeker aannemen, dat de Hallejsche komeet tegen het eind van Augustus of het begin van September in alle deelen van *Europa* zigtbaar zal worden. Vermoedelijk zal men dezelve met ongewapend oog kunnen onderscheiden, als eene ster van de eerste grootte, doch met een eenigzins zwakker licht, als van eene planeet, vergezeld met een nevelschijn, waardoor haar glans eenigzins verflaauwd zal zijn. In den nacht van 2 tot 3 October zal zij (volgens Penny-Cyclopedia) in het oosten in eene hoogte van 30° verschijnen en een weinig boven de linie staan, welke men van *Castor* (in de *Tweelingen*) tot de ster α in den *Grooten Beer* trekt. Tusschen dien tijd en de opkomst der Zon zal zij aan den uitgestrekten hemel opstijgen, en tegen den Zonsopgang in de nabijheid van het Zenith van *Londen* door den meridiaan gaan. In den nacht van 6 op 7 October zal de komeet den *Grooten Beer* nader bij komen en tusschen dien dag en den 11, door de zeven heldere sterren van den *Beer* doorgaan. Onder onze breedte gelijk bekend is, gaat die ster niet onder, en men zal alzoo de komeet ieder uur van den nacht kunnen zien. De gunstigste tijd om haar waar te nemen zal den 7 October zijn, voor het begin der morgenschemering, wanneer zij in den oosthoek van het NW. naar het NO. gaat, hare hoogte echter niet meer dan 35° bedraagt, en den 11 na het begin der avondschemering, wanneer zij het sterrebeeld de *Kroon*, in eene eenigzins noordwestelijke rigting nadert, in eene hoogte van ongeveer 30° bereikt. Tegen het einde van November zal de komeet zich in de stralen der zon verliezen en voor 't eerst tegen het einde van December aan de andere zijde weder te voorschijn komen."

Frankrijk. — Het Geologisch Genootschap van *Frankrijk* heeft dezelfs buitengewone zamenkomst in dit jaar bepaald op den 1 September in de stad *Mezieres*, ten einde de geleerden, die dezelve wenschen bij te wonen tevens de gelegenheid mogen hebben zich ook naar de groote vereeniging van Natuur-onderzoekers, te *Bonn* te begeven. Omtrent dien zelfden tijd zal er te *Brussel* ook eene vereeniging van Belgische geleerden plaats hebben.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Handel in gewone en metalen pennen in Engeland. — Uit een verslag van Faraday aan de *Royal Institution* wordt door eenige van de oudste huizen in Londen jaarlijks (door ieder) 6 millioen gewone schrijfpennen gefabriceerd. Gedurende de laatste 7 jaren werden in Londen aan gewone schrijfpennen ingevoerd:

In het jaar	1828	22,418600
» » »	1829	23 119800
» » »	1830	19,287400
» » »	1831	23,670300
» » »	1832	17,860900
» » »	1833	23,976600
» » »	1834	18,762000

De stalen schrijfpennen worden, in de fabrieken van Wise, Dorin, Wortaston, Doughty en anderen tegenwoordig in groote menigte vervaardigd; zoo zijn b. v. in de inrigting van de heeren Gillot te Birmingham omtrent 300 personen daarmede bezig gehouden, en er worden jaarlijks 40 tonnen staal alleen voor de artikel daarin verbruikt; en uit eene ton staal kan men 1,935360 of bijna 2 millioen pennen vervaardigen. Men mag aannemen, dat in geheel Engeland driemaal zoo veel stalen pennen als in de fabrijk van Gillot, alzoo jaarlijks omtrent 320 millioen, vervaardigd worden. Ofschoon nu tegenwoordig zoo veel stalen pennen gemaakt worden, als er vroeger gewone pennen ingevoerd werden, zoo is echter de handel in gewone schrijfpennen weinig verminderd en zelfs thans weder aan het toenemen.

Gedaalmaakten Wetten in Frankrijk van November 1834 gemunt zijn. — De Annales de Statistique geven in dezelver 9e afgeloopen zamenvoeging de navolgende sommen op:

Met den Keizerlijken stempel	1415854496 fr. 50 cts.
Met den stempel van Lodewijk XVIII	1004163169 » 75 »
Met den stempel van Karel X	685430240 » 50 »
Met den stempel van Hodewijk Filips	279852948 » 50 »
	3385300854 fr.

In het jaar 1831 werden er 254,619578 fr. 50 cts. uitgegeven, waarvan 49,641380 fr. in goud en 204,978196 fr. 50 cts in zilver.

Statistieke opgaaf nopens den Franschen boekhandel. — De hoeveelheid der in Frankrijk door den druk openbaar gemaakte schriften is sedert het jaar 1812 aanmerkelijk toegenomen. In het jaar 1812 werden er naamelijk 72 millioen vellen gedrukt, in het jaar 1822 ongeveer 90 millioen en in het jaar 1825 omtrent 144 millioen. Gemiddeld kan men aannemen, dat in Frankrijk, even als in Duitschland, op 6000 zielen een letterkundig voortbrengsel komt te staan; in Engeland is zulks van 1 op 10,000; in de Nederlanden 1 op 8000 en in Denemarken 1 op 7000.

Getal en waarde der paarden in Engeland. — Volgens Minutoli beloopt het aantal paarden, welke in Engeland en Wallis tot landhuishoudelijke einden gebruikt worden, 1,200000; stelt men hierbij nog de overige paarden tot uit en vermaak op 600000, zoo geeft dit eene somme van 1,800000. Volgens *Colquhoun* bedroeg hun aantal slechts 1,000000. Hiervan werden er omtrent 125000 aan de stoomrijtuigen en andere openbare werken van vervoer gebruikt. Berekent men de waarde van een paard door gemiddeld op 14 pond sterl., zoo geeft dit in het geheel eene waarde van 490 tot 535 mill. franken. — In het jaar 1815 belegde het aantal paarden, voor welke belasting betaald moest worden, 1,204307, in het jaar 1822 daarentegen slechts 340678, hetwelk daaraan komt, dat sedert het jaar 1826 de paarden van die pachters, welke minder dan 5000 fr. aan pacht betalen, vrij van belasting verklaard werden. — De paardenmeesters maakten in het jaar 1833 een aantal van 1037 uit, en brachten 332200 franken belasting op. Rekenen we de belasting op de paarden bij die op de werken van vervoer, zoo zal dit zeker eene jaarlijksche somma van nagenoeg 20 millioen franken bedragen.

Vervaardiging van Wrijfvuurtjes. — De nieuwe wrijfvuurders (zwavelstokjes), welke door enkele wrijving tegen een ruw oppervlakte (op een stuk glas of dergelijk) ontvlammen, beginnen thans meer in gebruik te komen, daar de chemische vuurstoffen (welke door indooping in een vitriool bevochtigde oberst van katten), de congrevische vuurstoffen (welke door middel van ontleding der zwavelstokjes ontstaan) en de phosphorpapiertjes ontbranden), even zoozeer als de van ouds gebruikelijke vuurstaal en staal te verdringen. Ook is er geen spoediger, bekwamer en veiliger manier om vuur te maken. Aanvankelijk werden deselve in zeer verschillende doeltreffendheid geleverd, en zijn dezelfden gedeeltelijk

in discrediet geraakt, bijzonder dewijl zij gedeeltelijk in het geheel niet, gedeeltelijk zoo gemakkelijk voor te zien, dat derzelver gebruik gemaarlijk was. Thans is de fabricatie zoodanig volmaakt gemaakt, dat er onder duizend zwavelstokjes niet een weigert te ontbranden, en ook het gevaar der zelfontvlamming en de slechte reuk geheel weggenomen is. Die goed gemaakt zijn kunnen tot de hitte van kokend water verwarmd worden, zonder te ontvlammen, terwijl bij die, welke eerst verkocht worden, reeds de warmte der hand de ontbranding te weeg brengt. Zoolang voor het overige de stokjes in het gesloten kastje zijn, kan de ontbranding geen gevaar opleveren, dewijl de vlam, door gebrek aan lucht, terstond weder uitdooft.

De vervaardiging dezer zwavelstokken of zinders is zeer gevaarlijk, vereischt alzoo groote voorzigtigheid en behoort steeds met kleine partijen te geschieden. Dit houdt ook nog derzelver prijs tamelijk hoog; maar die zal aanmerkelijk dalen, bijzonder wanneer de phosphorfabrijk, nietig gemaakt en daardoor goedkooper geleverd wordt.

Gewoonlijk verwarmt men een dik, uit Arabischen gom gemaakt lijmachtig vocht op 40° tot 50°, in eene wijnflesch, voegt dan bij 4 deelen lijmvocht een deel phosphor, dat dadelijk smelt en door wrijven het best met het vocht vermengd wordt, waarna men fijn gewreven chloorzure kali, salpeter en eenige benzoe er bij doet, en in dit mengsel, dat eene zachte pap oplevert, de zwavelstokken indoopt, of bij de vervaardiging van het *wrijfzunderzwam*, iets daarvan op de stukjes zwam strijkt.

De aldus vervaardigde zwavelstokken worden met droge zemelen in kleine kastjes, die goed gesloten zijn, gepakt. In groote menigte gepakt, zoude het gevaar der ontbranding door wrijving ontstaan, en even zoo als er geene zemelen in het kastje gedaan werden.

Europesche Thee. — Men schrijft uit Warschau als volgt: Voor omtrent drie jaren heeft een bloemliefhebber nabij Lowicz proeven genomen om onder den blooten hemel de theeplant aan te kweeken, haar slechts des winters overdekkende. Het plantsoen groeit uitmuntend en de van hetzelve gewonnen thee wordt geacht de goedkeuring der kenners weg te dragen.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 19den Junij.*

TARWE. — Goede soorten met meer handel, overige soorten bij gelijven als verleden week: 131 pf. jarige witbonte Pools. *f* 210; – 124, 130 jarige bonte idem *f* 170, 192; – 123 O. witte Silesis. *f* 160; – 128 O. Zeeuws. *f* 198; – 131 N. Elve *f* 165; – 131 N. Holst. *f* 165; – 118 O. Vriess. *f* 128; – 132 puike O. Rost. *f* 178; – 125 O. roode Silesis. *f* 155.

ROGGE. — Met weinig handel bij vorige prijzen: 119 O. Pruis. *f* 142; – 122 Munstersche *f* 143.

GARST en BOEKWEIT. — Zonder handel.

HAVER. — In geen doen: 76 pf. N. Dikke *f* 84; – 86 O. Vriessche *f* 95; – 79 O. Oost-Vriessche *f* 82.

Overzigt der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, den 19den Junij.

	laagste koers.	hoogste koers.	koers van heden
NEDERLAND. pCt.			
Werk. Schuld 2½	56	56⅛	56
dito dito 5	101½	101⅝	101½
Uitgestel. dito.	1½	1⅝	
Kansbil. dito	25½	25⅝	25⅛
Amort. Synd. 4½	94½	94⅝	
Dito dito 8½	80		
Schatkistbil. 4			
Hand.-Maats. 4½	103	103⅛	
Nieuwe Dito. 4½			
FRANKRIJK.			
Ins. Grootb. 3	80¼		
ENGELAND.			
Dito p. 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Per. R. E. Amo. 5	42½	42⅝	42⅜
Dito *f* 1000. 3	26⅞	27⅛	27 1/16
Cert. Oxy & Leg. 5			
Franche Uitg.	17	17 7/16	17
Cert. B. Lond. 5	32⅜	33 7/16	32⅞
Engelsch. Uitg.			
PORTUGAL.			
Obl. te Lond. 5			
Dito dito 3	62		
NAPELS.			
Certific. *L & B.* 5	89½		
Dito *Falc. & C.* 5	91½		
Leen. Lond. *R.* 5			

	laagste koers.	hoogste koers.	koers van heden
pCt.			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1822 5	103½	103⅝	
Dito 1826 5	104¾		
Cert. dito 1822 5	99	99¼	99
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5			
Ins. in Assig. 6	68⅛	68¼	68⅛
Certific. dito. 6			
POLEN.			
Aand. L. *f* 300			
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	111⅛	111½	
Neg. L. 1830. 4			
OOSTENRIJK.			
Aand. L. *f* 100.			
Dito dito 250. 4			
Metalliek. . . 5	99	99⅛	99
Dito L. gen. . 5			
Dito. 2½			
Obl. *Goll & C.* 5			
Dito. 4			
Cert. Stadeh. 2½			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.			
DENEMARKEN.			
Leen. te Lond. 3			
ITALIEN.			
Dito *Rotsch.* 5	84⅜	84½	

CAIRE, Koopman in LAKENS,

in de Lange Brugstraat, wijk B, no. 245, te *Breda*, heeft de eer zijne begunstigers te vereerwaardigen, dat hij ontvangen heeft een groot assortiment van differente soorten van LAKENS.

Alles tot zeer civiele prijzen.

TE KOOP:

Een bijzonder net, schoon en aangenaam uitzigt hebbende HUISINGE met PAKHUIS, waarin *vijf* mooije ruime Bovenzolders. Bovendien Kamers met groote Gang, Zolders, Keuken, met Vlot- en Regenpompen en verdere gemakken, met Openplaats, te *Oudenbosch*, aan de Haven, en aldaar te bevragen bij den Eigenaar C. DEKKERS.

Verkooping op dag van te veld staande Vlas.

De Notaris P. VAN ANDEL zal, voor zijne principalen, op dinsdag staanden Zaturdag den 27 Junij 1835, des middags om 12 uur, voor alle man, publiek, in perceelen, Verkoopen:

44 Bunders, 57 Roeden, te elkaar extra schoon in den volle bloei en aan de halve lengte te Veld staande VLAS.

Die daartoe gestempelde koopbrieven komen voor of op voorgeschreven dag van Verpachting, van de goederen den Nieuwe Walplaat, gelegen onder de gemeente Sluiskil, aan het einde van de Gatte Maas, over het eiland Rooseburg; zullende daags voór en op den dag van Verkoop de noodige aanwijzing daar worden gedaan door den Bouwman A. DE GIER.

STOOM-JAGT PRINSES MARIANNE,

van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,

Junij 1835.

Van *Middelburg*.			Van *Rotterdam*.		
Dingsdag den	25,	smorg. 9½ uur	Maandag den	22,	smorg. 3 uur
Vrijdag	» 26,	» 11½ »	Woensdag	» 24,	» 5½ »
Zondag	» 28,	» 5 »	Zaturdag	» 27,	» 5 »

*** VERKOOPING VAN BOEKEN, enz. te *Breda*, op 26 en 27 dezer maand, ten huize van den Drukker en Boekhandelaar F. P. STERK, bij wien de *Catalogus* van heden voor 10 Cents verkrijgbaar is.

Alles is op Dinsdag den 25sten voor een ieder te zien.

BIJ BROESE & COMP. TE BREDA

zijn de volgende nieuwe HOOGDUITSCHE [illegible]

I. Ernstfeuerwerkerei für die Königlich Preussische Artillerie. Mit Allerhöchster Genehmigung Seiner Majestät des Königs auf Befehl seiner Königlichen Hoheit des Prinzen *August* von Preussen. Zweite Ausgabe. Mit 15 in Stein gravirten Tafeln *f* 7,80.

II. *J. H. G. Heusinger*, Die Grundlehren der Gränzkunst. Eine ganz neue Bearbeitung der Elemente der Mathematik, und allgemein verständliche Anleitung zur Kenntniss der Grundsätze und des Geistes der Mathematik . . . . . *f* 4,60.

III. Handbuch des Pionierdienstes. Erster Theil. Reine militärischer Dienst des Pioniers. Erste Lieferung . . . . . *f* 0,70.

IV. Idem Zweiter Theil. Technischer Dienst des Pioniers. Erste Lieferung . . . . . *f* 0,70.

V. *F. E. Freiherr von Hoffinger*, Handbuch der Fortification, bearbeitet innerhalb der Gränzen, welche durch die Allerhöchsten Bestimmungen für das Officier-Examen der Cavallerie und Infanterie festgestellt sind . . . . . *f* 5,—.

VI. *C. von Clausewitz*, Der Feldzug von 1812 in Russland. Der Feldzug von 1813 bis zum Waffenstillstand und der Feldzug von 1814 in Frankreich . . . . . *f* 6,—.

VII. Encyclopädie der Deutschen National-Literatur oder biographisch-kritische Lexicon der Deutschen Dichter und Prosaisten, seit den frühesten Zeiten, nebst Proben aus ihren Werken. Beitrag, von Dr. *C. L. B. Wolff*. Jede Lieferung . . . . . *f* 0,60.

VIII. Geschichte der Kriege in Europa seit dem Jahre 1792, als Folgen der Staatsveränderung in Frankreich unter König *Ludwig XVI.* 7er Theil. Mit einer Charte und fünf Plänen. *f* 6,—.

IX. *L. M. Lalbin*, Die Elemente der Geometrie . . . . . 2,80.

X. *Unger*, Anleitung zu einer einfachen Auflösung aller Aufgaben welche beider Herstellung des Innern der verschiedenen Bottiche, bei dem Bau derselben, und bei der Aufstellung gegebener Gefässe vorkommen können. Ein Hülfsbuch für Böttcher, Brauer, Brenner, Steuerbeamte u. s. w. . . . . *f* 2,—.

XI. *Kreisig*, Der Zeugdruck und die damit verbundene Bleicherei und Färberei. Mit 3 Kupfertafeln . . . . . *f* 10,—.

XII. Das Ganze der Landwirthschaft theoretisch und praktisch dargestellt von einem ökonomischen Vereine. Herausgegeben von *F. Krohhof*. Des 7es Heft . . . . . *f* 6,—.

XIII. *B. Ritter*, Geographisch-Statistisches Comptoir- und Zeitungs-Lexicon, oder Beschreibung aller bekannten Länder, Meere, Seen, Flüsse u. s. w. In Alphabetische Ordnung nach den neuesten Quellen bearbeitet. 1e—3e Lieferung . . . . . *f* 2,40.

XIV. Vorlegeblätter zum Unterricht im Schönschreiben, 1ste Heft. . . . . *f* 2,—.

XV. *Bürgers* Sämmtliche Werke in einem Bande . . . . . *f* 5,50.

XVI. *Jo. Stammhorn*, Systematisches Handwörterbuch der lateinischen Sprache . . . . . *f* 3,—.

XVII. Lexicon Rationum Compendii Dr. *Tiberius Astius*. Vol. I. Fasciculus 1 & 2. . . . . *f* 4,60.

XVIII. Scholia in Homeri Iliadem ex Cod. Bibl. Paulf. Acad. Lipsiensi nunc primum integra edidit ac recensuit *L. Bachmannus*. Fasciculus I. . . . . *f* 2,80.

XIX. Ptolemaei Hephaistionis novarum historiarum ad variam eruditionem pertinentium excerpta e Photio edidit Isaacius Vossius restituta instruxit et commentaria illustravit *J. C. G. Boissonade*. . . . . *f* 2,—.

XX. Eusebii Pasevii Opuscula Academica. Disposuit *Nicolaus Bachius*. . . . . *f* 5,60.

XXI. Syntaxes anomalae Graecorum pars de constructione, quae dicitur, absoluta, deque anacoluthis, inde pendentibus scripsit *A. de Wannowski*. . . . . *f* 2,40.